

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 5Csp/33/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421201341
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Salajová
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8421201341.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Zuzanou Salajovou v spore žalobcu Intrum Slovakia, s. r. o., so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Šoltésom, so sídlom Mýtna 48, P. O. BOX 205, 811 07 Bratislava, proti žalovanej A. B., C. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom E. F. XXXX/XXA, XXX XX G., o zaplatenie 272,69 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 251,49 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 251,49 eur od 21. 07. 2019 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Súd p r i z n á v a žalobcovi vo vzťahu k žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 84,44 %, s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Právny predchodca žalobcu spoločnosť Všeobecná úverová banka, a. s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 žalobou doručenu súdu 27. 07. 2021 žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 272,69 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 28. 12. 2018 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding a. s., so sídlom Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s VÚB, a. s. Právny predchodca žalobcu so žalovanou uzatvorili 06. 05. 2018 zmluvu o pôžičke č. 6273451/1820004262, na základe ktorej poskytol právny predchodca žalobcu žalovanej pôžičku vo výške 321,39 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 14 mesačných splátkach v sume 25 eur, a to až do celkovej sumy pôžičky vo výške 350 eur. Do dňa podania žaloby uhradila žalovaná sumu 69,90 eur bez akontácie. Keďže porušila svoju povinnosť splácať riadne poskytnutú pôžičku, žalobca ju vyzval k úhrade dlžných splátok predžalobnou upomienkou z 26. 10. 2018 a poskytol jej dodatočnú lehotu na plnenie viac než 30 dní a zároveň ju upozornil na možnosť predčasného zosplatenia úveru. Nakoľko žalovaná ani v dodatočne poskytnutej lehote dlžné splátky neuhradila, tak 19. 12. 2018 žalobca úver zosplatnil v súlade s čl. 10.2 zmluvných podmienok a žalovanú na to upozornil listom zo dňa 22. 12. 2018. Celkový dlh žalovanej predstavuje sumu 272,69 eur, z ktorej si žalobca uplatňuje zákonné úroky z omeškania, a to od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti, nakoľko oznámenie bolo zaslané obyčajnou listovou zásielkou s bežnou dobou doručenia 5 dní. Ku dňu podania žaloby mala žalovaná podľa prehľadu splátok uhradiť sumu 342,59 eur, pričom uhradila iba sumu 69,90 eur. Zmluvnú pokutu ani náklady na vymáhanie pohľadávky si žalobca neuplatnil.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobca označil a predložil zmluvu o spotrebiteľskom úvere Quatro pôžičky spolu so zmluvnými podmienkami a splátkovým kalendárom, prehľad splátok a úhrad, predžalobnú upomienku z 26. 10. 2018 spolu s kópiu doručky, oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 22. 12. 2018, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, obchodné podmienky na poskytovanie spotrebiteľských úverov, informácie finančného sprostredkovateľa k dojednávaniu poisteniu a spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu.

4. Uznesením č. k. 5Csp/33/2021 - 43 z 01. 06. 2022 tunajší súd pripustil zmenu účastníka na strane žalobcu a to na spol. Intrum Slovakia, s. r. o.

5. Žalovanej bola žaloba s prílohami spolu s uznesením na vyjadrenie sa k žalobe doručená do vlastných rúk 21. 07. 2022. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila.

6. V danom prípade je predmetom konania zaplatenie sumy 272,69 eur s prísl. S poukazom k uvedenému súd 26. 10. 2022 v súlade s § 297 a § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyhlásil v danej veci rozsudok bez nariadenia pojednávania. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo uverejnené na úradnej tabuli tunajšieho súdu 29. 09. 2022.

Podľa § 297 Civilného sporového poriadku, súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak

a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa,

b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku, vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

7. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd v danej právnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

8. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, Podmienkami k zmluve, zmluvou o poskytovaní služieb, predžalobnou upomienkou z 26. 01. 2018, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 28. 03. 2018, prehľadom úhrad a splátok žalovanej, vyjadrením žalobcu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav.

9. Žalovaná mala tento úver podľa zmluvy splátiť 14 mesačnými splátkami vo výške 25 eur splatnými vždy k 20. dňu v mesiaci s prvou splátkou splatnou 20. 06. 2018, pričom v zmluve je uvedené, že celková čiastka je 350 eur, celkové náklady spotrebiteľa 28,61 eur. Termín konečnej splatnosti bol uvedený v splátkovom kalendári na deň 20. 07. 2019. Súčet žalovanej poskytnutej sumy 321,39 eur a celkových nákladov spotrebiteľa 28,61 eur zodpovedá sume uvedenej ako celková čiastka, t. j. sume 350 eur. Ročná úroková sadzba uvedená v zmluve bola 15,60 % s tým, že ide o sadzbu fixnú, ako RPMN je tam uvedené 15,60 % a priemerná hodnota RPMN v zmluve uvedená nebola. Zmluva bola podpísaná 06. 05. 2018.

10. Vo formulári zmluvy je v úvodnej časti obsahujúcej údaje o klientovi uvedené, že pri uzavretí zmluvy klient predložil z dokladov len občiansky preukaz. Je tam uvedené, že je rozvedená, nemá nezaopatrené deti ani žiadne vyživované osoby a že výška jeho vyživovacej povinnosti je 0 eur a že jej pracovné zaradenie je zamestnanec. V rámci údajov o jeho zamestnaní a finančnej situácii je uvedený názov zamestnávateľa OAC Správcovská, a čistý príjem za posledné tri mesiace, a to: za posledný mesiac 470 eur, za predposledný mesiac 470 eur a za predpredposledný mesiac 470 eur. Priemerný čistý mesačný príjem je uvedený vo výške 470 eur. Potom sú tam políčka pre vyplnenie údajov o výške mesačných finančných výdavkov (napr. splátky úverov, hypoték, lízingov) kde je uvedené 0 eur. Následne sú kolónky týkajúce sa príjmu z podnikania a tie sú prázdne.

11. Priamo z obsahu zmluvy nevyplýva, žeby od žalovanej bolo vyžadované dokladovanie jej pomerov nejakými dokumentmi a dôkazmi, zmluva na žiadne takéto dokumenty neodkazuje ani ich nespomína.

Časť formulára zmluvy výslovne obsahujúca kolónky pre vyznačenie predložených dokladov k príjmom a výdavkom je úplne prázdna. V zmluve sa uvádza len to (časť VI. Vyhlásenie klienta) – že uzatvorením tejto zmluvy klient prehlasuje, že všetky vyššie uvedené údaje týkajúce sa klienta sú úplné a pravdivé... Klient berie na vedomie, že banka je oprávnená si overiť tieto údaje za účelom posúdenia schopnosti splácať úver a zistenia ďalších informácií, ktoré bude považovať v súvislosti so schválením tejto zmluvy za nevyhnutné. Zo žalobcom predloženej dokumentácie vyplýva, že v rámci príloh zmluvy boli obsiahnuté už len Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere a Informácia o RPMN, Udelenie súhlasu v zmysle zákona o ochrane osobných údajov, poistenie schopnosti splácať splátky úveru a Informácie o finančnom sprostredkovaní.

12. Z prehľadu splátok a úhrad k úverovej zmluve číslo 21370038 predloženého žalobcom súd zistil, že žalovaná uhradila sumu 69,90 eur, a to 14. 06. 2018 v sume 25 eur, 15. 07. 2018 v sume 25 eur a 26. 11. 2018 v sume 19,90 eur. Žiadne ďalšie splátky neuhradila. Dňa 19. 12. 2018 je uvedené pokuta vypovedanie vo výške 292,59 eur. Po zosplatnení úveru žalovaná uhradila sumu 19,90 eur.

13. Predžalobnou upomienkou z 26. 10. 2018 pôvodný veriteľ oznámil žalovanej, že na zmluve zo 06. 05. 2018 eviduje nedoplatok na splátkach v celkovej výške 75 eur, ktorý žiada bezodkladne uhradiť s tým, že ak do 05. 12. 2018 nedôjde k úhrade splátky splatnej v mesiaci 08/2018, bude oprávnený úver zosplatniť. Podľa predloženej kópie doručky na čl. 17 rub spisu prevzala žalovaná predžalobnú výzvu 09. 11. 2018. Listom označeným ako Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru z 22. 12. 2018 pôvodný veriteľ žalovanej oznamoval, že jej dlh z úverovej zmluvy sa stal splatným v celom rozsahu naraz.

14. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník znení účinnom k 06. 05. 2018 (ďalej Občiansky zákonník), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

15. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 06. 05. 2018 (ďalej zákon č. 129/2010 Z. z.) Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; 1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. 18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, 1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu 1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov 1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

Podľa § 1 ods. 8 zákona č. 129/2010 Z. z., ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z., zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa § 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

Podľa § 7 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z., veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

Podľa § 7 ods. 16 zákona č. 129/2010 Z. z. veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

- a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a
- b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa § 7 ods. 17 zákona č. 129/2010 Z. z. vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

- a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,
- b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

16. Medzi stranami sporu neboli žiadne pochybnosti a žalobca to ani nepopieral, že spor vznikol zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi obchodníkom pri výkone jeho obchodnej činnosti (poskytovanie úverov) a žalovanou ako spotrebiteľom jeho úveru/pôžičky, t. j. že ide o spotrebiteľskú zmluvu a že sporný vzťah sa má posúdiť podľa predpisov upravujúcich spotrebiteľské vzťahy. Vzhľadom na povahu zmluvy a postavenie žalovanej ako spotrebiteľa, nepochybne ide v tomto prípade o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka. Zo samotnej zmluvy, jej označenia a náležitosti je nepochybné, že sa jednalo o spotrebiteľský úver, ktorého predmetom bolo poskytnutie

finančných prostriedkov právnym predchodcom žalobcu žalovanej, bez určenia účelu ich použitia, ktoré sa žalovaná zaviazala splácať v dohodnutých mesačných splátkach. Strany sporu ani nič iné netvrdili.

17. Medzi stranami nebolo sporné uzavretie zmluvy, čerpanie úveru vo výške 321,39 eur a ani úhrada sumy 69,90 eur. Vyjadrenia žalobcu k bonite žalovanej na výzvu súdu mali iba všeobecný charakter, bez preukázania skúmania bonity žalovanej. V rámci predbežného právneho posúdenia súdom tak vzišla otázka splnenia zákonnej povinnosti stanovenej v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Medzi stranami sa tak stala sporná skutočnosť, či bol žalobca vôbec oprávnený poskytnúť žalovanej úver v takej výške vzhľadom k skúmaniu jeho bonity a teda k schopnosti tento úver splácať. Zásadnou a prioritnou otázkou pre rozhodnutie o posúdení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona je hrubé porušenie povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z. z., keďže porušenie tejto povinnosti veriteľa má okrem samotnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru aj ďalší podstatný zákonný dôsledok, a to, že veriteľ v takom prípade nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Súd sa preto prioritne venoval preskúmaniu tejto otázky, keďže v prípade preukázania hrubého porušenia povinnosti veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods.1 cit. zákona už nebude podstatné skúmať, či by sa nejednalo aj o prípad bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru podľa § 11 ods.1 zákona.

18. Vychádzajúc z § 7 ako aj § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z., je povinnosťou veriteľa pri posúdení úverovej schopnosti klienta brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať (napr. predpokladaný príjem z prejednávaneho dedičského konania, predaja nehnuteľnosti, poisťného plnenia a pod.). Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Csp/132/2020 z 11. 03. 2021).

19. K hodnoteniu bonity klienta sa vyjadril aj Krajský súd v Prešove v rozsudku zo dňa 23.09.2020 sp. zn. 2CoCsp/20/2020, podľa ktorého cit.: „Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od

spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

20. Aj z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 05. 03. 2020 vo veci C-679/2018 (OPR-Finance s.r.o. proti GK) podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. 04. 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

21. Zo zmluvy o úvere však vyplýva, že právny predchodca žalobcu – banka vychádzal pri poskytovaní úveru iba z kópie občianskeho preukazu. Ďalšie doklady ako výpis z účtu, potvrdenie o príjme, potvrdenie o poberaní dôchodku, potvrdenie o daňovej povinnosti/kópia daňového priznania a potvrdenie o adrese neboli k úverovej zmluve doložené. Právny predchodca žalobcu tak nepožadoval od žalovaného predloženie dokumentov na preukázanie príjmov a výdavkov žalovaného, ale postačili mu iba osobné vyhlásenia žalovaného o jeho osobných, zárobkových a majetkových pomeroch, ktoré následne právny predchodca žalobcu uviedol v zmluve. Pritom v zmluve nie sú uvedené žiadne výdavky žalovaného. Dostatočnými informáciami dokladujúcimi schopnosť spotrebiteľa splácať nie sú považované informácie získané výlučne od spotrebiteľa. Odborná starostlivosť predpokladá údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, overiť, resp. objektívne preukázať napr. potvrdením zamestnávateľa dlžníka o zdroji jeho príjmu, potvrdením o daňovej povinnosti a pod. Dôležitú úlohu zohráva aj povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie akými sú napríklad štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime, priemerných výdavkoch obyvateľstva a pod. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie len tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (pozri Rozsudok NS ČR z 25. 07. 2018, sp. zn. 33 Cdo 2178/2018).

22. Vychádzajúc zo žalobcom „predložených dôkazov“ súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanej úver, pričom nepreukázal, žeby mal zistenú a preverenú výšku jej príjmov a výdavkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch. Povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver zaťažuje veriteľa (§ 7 ods.1 zákona 129/2010 Z. z.) a spotrebiteľ je povinný potrebné údaje veriteľovi poskytovať na žiadosť veriteľa (§ 7 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Z uvedeného vyplýva, že postupu veriteľa s odbornou starostlivosťou zodpovedá jedine taký postup, kedy by veriteľ sám žiadal (vzhľadom na § 7 ods.2 zákona č. 129/2010 Z. z.) príslušné údaje o príjme a výdavkoch a tiež dôkazy na preukázanie, čo žalobca nepreukázal žeby urobil a z ním predložených dôkazov nevyplýva, že by tak bolo učené. Žalobca nepreukázal ani prihliadnutie na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Hoci si v zásade každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (viď aj rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10. 03. 2020 sp. zn. 3Co/153/2019).

23. Okresný súd Prešov v rámci skúmania bonity v spotrebiteľských sporoch uviedol, že skúmanie bonity potencionálneho dlžníka je najdôležitejšou predzmluvnou povinnosťou veriteľa a nestačí iba splnenie tejto povinnosti formálne, pohodlným získaním údajov cez rôzne registre od stola, ale veriteľ musí chtiac - nechtiac aktívne vykonať audit domáceho rozpočtu dlžníka, aby splnil povinnosť odbornej starostlivosti (bližšie pozri rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 32 Csp/132/2020 z 11. 03. 2021). V priebehu konania žalobca riadne nepreukázal, že by jeho právny predchodca- banka s odbornou starostlivosťou zisťoval príjmy a celkovú zadlženosť žalovaného, a teda jeho schopnosť platiť poskytnutý úver. Právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou,

keďže pri absencii dokladov, ktoré by riadne preukázali údaje o pomeroch žalovaného, mu aj napriek tomu poskytol úver.

24. Vzhľadom na to, že tvrdenia žalobcu o splnení povinnosti podľa §7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch boli v jeho vyjadrení uvedené len všeobecne, resp. vôbec, bolo jeho procesnou povinnosťou skutkové tvrdenia a dôkazné návrhy podrobnejšie rozviesť. Túto procesnú povinnosť však žalobca nesplnil, keď pri opísaní rozhodujúcich skutočností nepredložil žiadne listinné dôkazy preukazujúce tvrdené skutočnosti. Prostriedky procesného útoku žalobcu uvedené vo vyjadrení neboli dostatočným podkladom pre skonštatovanie splnenia povinnosti vyjadrenej v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. K nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa súd poukazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/62/2019 z 20. 02. 2020, uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/107/2019 z 13. 02. 2020, rozsudok Krajského súdu prešov sp. zn. 19Co/130/2019 z 27. 02. 2020 a sp. zn. 3Co/153/2019 z 10. 03. 2020.

25. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné stanovenia dospel súd k záveru, že právny predchodca žalobcu nepostupoval s dostatočnou odbornou starostlivosťou a hrubo svoje povinnosti porušil vo vzťahu k preukázaniu výdavkov žalovanou. V dôsledku hrubého porušenia ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. s poukazom na § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. žalobca nemohol zosplatiť úver a súd ho zároveň posúdil za bezúročný a bez poplatkov. Predčasné zosplatenie úveru je teda neplatným právnym úkonom bez akýchkoľvek účinkov, na čo súd prihliada ex offo, pričom žalovanej zostalo zachované právo splácania úveru v splátkach, z ktorých bol povinný platiť iba sumu pripadajúcu na istinu. Žalobca má tak nárok len na vrátenie úverovej istiny predstavujúcej rozdiel medzi reálne poskytnutou sumou žalovanej a reálne vykonanými úhradami žalovanej žalobcovi, t. j. rozdiel vo výške 251,49 eur (321,39 eur – 69,90 eur). Súd preto žalobe v časti zaplatenia sumy 251,49 eur vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

26. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

27. Podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. Žalobca požadoval zaplatenie úrokov z omeškania od 28. 12. 2018, teda od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti. Keďže súd posúdil predčasné zosplatenie úveru ako neplatný právny úkon, v dôsledku ktorého záväzok žalovaného nebol splatný v celom rozsahu, nepriznal žalobcovi úroky z omeškania od ním požadovaného dátumu do zaplatenia. Súd preto priznal úroky z omeškania z celej prisúdenej istiny až odo dňa nasledujúceho po zročnosti poslednej priznanej splátky, teda od 21. 07. 2019. Priznanie sankčných úrokov z jednotlivých splátok po 28. 12. 2018 by totiž bolo v rozpore s dispozičnou zásadou upravenou v § 216 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Celkovo posúdenie omeškania žalovanej žalobcom a výpočet uplatneného úroku z omeškania tak boli zjavne nesprávne z dôvodu, že sa jednalo o bezúročný a bezpoplatkový úver, čo bráni vyhovneniu žalobe v tejto časti. Pre úplnosť súd uvádza, že zamietol žalobu v časti úroku z omeškania od 28. 12. 2018 do 20. 07. 2019 a v časti úroku z omeškania vzťahujúceho sa k sume zamietnutej istiny.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku, keď pri ustálení pomeru úspechu a neúspechu treba vziať do úvahy, že žalobe bolo sčasti vyhovené. Žalobca bol úspešný v časti istiny 251,49 eur, čo predstavuje 92,22 % a žalovaný bol úspešný v časti istiny 21,20 eur, čo predstavuje 7,78 %. Po odčítaní úspechu žalobcu v rozsahu 92,22 % od úspechu žalovaného v rozsahu 7,78 %, súd v prevažnej miere úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 84,44 %. O výške trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Kežmarok.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.